

Paneli këshillëdhënës për të drejtat e njeriut

Building D, UNMIK HQ, Prishtinë/Kosovë | E-mail: hrap-unmik@un.org | Tel: +381 (0)38 504-604, ext. 5182

VENDIM

Data e miratimit: 9 qershor 2012

Lëndët nr. 14/09, 15/09, 18/09, 19/09, 20/09 dhe 21/09

Muharem IBRAJ

kundër

UNMIK-ut

Paneli këshillëdhënës për të drejta të njeriut, në seancën e mbajtur më 9 qershor 2012, në praninë e anëtarëve vijues:

z. Marek NOWICKI, kryesues
z. Paul LEMMENS
z. Christine CHINKIN

Të ndihmuar nga:

z. Andrey ANTONOV, zyrtar ekzekutiv

Pas konsiderimit të ankesës së lartpërmendur, të parashtruar në pajtim me nenin 1.2 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12 për themelin e Panelit këshillëdhënës për të drejta të njeriut, të datës 23 mars 2006,

Pas shqyrtimit, vendosë si në vijim:

I. PROCEDURA PARA PANELIT

1. Të gjitha ankesat janë parashtruar më 24 dhjetor 2008 dhe janë regjistruar më 21 janar 2009.
2. Më 4 mars 2009, Paneli kërkoi nga ankuesi informata të tjera. Ankuesi u përgjigj përmes letrës së datës 24 mars 2009.
3. Më 22 qershor 2009, Paneli ia komunikoi lëndët Përfaqësuesit Special të Sekretarit të Përgjithshëm (PSSP) në mënyrë që të merr komentet e UNMIK-ut për pranueshmëri. UNMIK-u parashtroi përgjigjen e vet më 10 gusht 2009.

4. Më 9 shtator 2010, Paneli vendosi t'i bashkojë lëndët në pajtim me rregullën 20 të Rregullores së punës të Panelit.
5. Më 12 gusht 2010, ankuesi ia parashtroi Panelit informatat shtesë.
6. Më 26 janar 2011, Paneli kërkoi nga ankuesi informata të tjera. Ankuesi u përgjigj përmes letrës së datës 28 janar 2011.
7. Më 25 mars 2011, të gjitha ankesat i janë rikomunikuar PSSP-së në mënyrë që të merren komentet e UNMIK-ut për pranueshmëri. Më 10 qershori 2011, UNMIK-u dha përgjigjen e vet.

II. THE FACTS

8. Ankuesi është ish-banor i Kosovës. Më 13 qershori 1999, atij i është dashur ta lë shtëpinë për shkaqe të sigurisë. Ai tani jeton në Serbi.
9. Ankuesi njofton Panelin se pas shkuarjes së tij, gjashtë anëtarë të ngushtë të familjes së tij janë kidnapuar nga pjesëtarët e Ushtrisë Çlirimtare të Kosovës (UÇK). Hollësitë e këtyre kidnapimeve janë dhënë si në vijim.
10. Vëllai i tij, z. Isa Ibraj (lënda nr. 14/09), është kidnapuar më 22 qershori 1999 nga shtëpia e tij në fshatin Osek Hilë, komuna e Gjakovës. Që nga ajo kohë vendndodhja e tij mbetet e panjohur.
11. Nipi i tij, z. Muhamet Ibraj (lënda nr. 15/09), është kidnapuar më 19 qershori 1999 nga shtëpia e tij në fshatin Osek Hilë, komuna e Gjakovës. Mbetjet e tij mortore më vonë janë gjetur në fshatin Junik të komunës së Deçanit dhe i janë dorëzuar familjes më 9 nëntor 2006, si dhe janë varrosur në të njëjtën ditë në fshatin Damjan të komunës së Gjakovës.
12. Djali i tij, z. Kujtim Ibraj (lënda nr. 18/09), është kidnapuar më 20 qershori 1999 nga shtëpia e tij në fshatin Osek Hilë, komuna e Gjakovës. Mbetjet e tij mortore janë gjetur më 18 dhjetor 2000 në fshatin Shishman i Bokës të komunës së Gjakovës dhe i janë dorëzuar ankuesit më 27 nëntor 2007, si dhe janë varrosur në të njëjtën ditë në Prizren. Vdekja e tij është vërtetuar përmes certifikatës së vdekjes së lëshuar nga institucioni i autorizuar i Republikës së Serbisë, më 14 janar 2008.
13. Vëllai tij, z. Isuf Ibraj (lënda nr. 19/09), është kidnapuar më 22 qershori 1999 nga shtëpia e tij në fshatin Osek Hilë, komuna e Gjakovës. Mbetjet e tij mortore janë gjetur më 13 dhjetor 1999 në fshatin Shishman i Bokës të komunës së Gjakovës, dhe janë varrosur më 9 nëntor 2006 në fshatin Damjan të komunës së Gjakovës.
14. Nipi i tij, z. Jakup Ibraj (lënda nr. 20/09), është kidnapuar më 22 qershori 1999 nga shtëpia e tij në fshatin Osek Hilë, komuna e Gjakovës. Mbetjet e tij mortore janë gjetur më 13 dhjetor 2000 në fshatin Shishman i Bokës të komunës së Gjakovës dhe i janë dorëzuar familjes më 9 nëntor 2006, kur edhe janë varrosur në fshatin Damjan të komunës së Gjakovës.
15. Vëllai i tij, z. Iber Ibraj (lënda nr. 21/09), është kidnapuar më 19 qershori 1999 nga shtëpia e tij në fshatin Osek Hilë të komunës së Gjakovës. Mbetjet e tij mortore janë gjetur më 13 dhjetor 1999 në fshatin Shishman i Bokës të komunës së Gjakovës dhe i janë dorëzuar

familjes më 9 nëntor 2006, si dhe janë varrosur në të njëjtën ditë në fshatin Damjan të komunës së Gjakovës.

16. Ankuesi deklaron se kidnapimet e të afërmave të tij i janë raportuar Komitetit Ndërkombetar të Kryqit të Kuq (KNKK), Kryqit të Kuq të Serbisë, Organizatës së Kryqit të Kuq të Nishit (në Serbi), Ministrisë së Punëve të Brendshme të Serbisë (MUP) dhe organizatave të tjera relevante.
17. Përmes certifikatës së datës 7 prill 2006, të lëshuar nga departamenti relevant i MUP-it, vërtetohet se individët e lartcekur janë kidnapuar nga UÇK-ja mes datave 18-22 qershor 1999 nga fshati Osek Hilë i komunës së Gjakovës, dhe se është dorëzuar raporti penal tek Zyra e Prokurorit Publik të Qarkut të Pejës, e cila gjendet në Leskovc, Serbi.
18. Emrat e të gjitha viktimave gjenden në bazën e të dhënave, të përpiluar nga Zyra për persona të zhdukur dhe mjekësi ligjore e UNMIK-ut. Emrat e zotërinjve Isa Ibraj, Kujtim Ibraj dhe Iber Ibraj gjithashtu janë në listën e personave të zhdukur, të cilën KNKK-ja ia ka komunikuar Policës së UNMIK-ut më 12 tetor 2001. Kërkesa për gjurmim e KNKK-së lidhur me z. Isa Ibraj ende mbetet e hapur.
19. Më 9 dhjetor 2008, përgjegjësia e UNMIK-ut lidhur me policinë dhe drejtësinë në Kosovë përfundoi, dhe Misioni Evropian për Sundimin e Ligjit në Kosovë (EULEX) mori kontrollin e plotë operacional në fushën e sundimit të ligjit, pas deklaratës së kryetarit të Këshillit të Sigurimit të Kombeve të Bashkuara më 26 nëntor 2008 (S/PRST/2008/44), ku mirëpritej angazhimi i vazhdueshëm i Bashkimit Evropian në Kosovë. Mes datës 9 dhjetor 2008 dhe 30 mars 2009, të gjitha lëndët penale që mbaheshin nga Departamenti i drejtësisë i UNMIK-ut dhe nga Policia e UNMIK-ut, iu dorëzuan homologëve të EULEX-it.

III. ANKESAT

20. Ankuesi ankohen për dështimin e pretenduar të UNMIK-ut që të bëjë hetimin e duhur të zhdukjes dhe vrasjes ose vrasjes së mundshme të anëtarëve të familjes së tij të ngushtë. Ai në thelb gjithashtu ankohet për dhimbjen dhe vuajtjen shpirtërore, e cila i është shkaktuar nga kjo gjendje.
21. Paneli konsideron se ankuesit mund të thuhet se thirren në shkeljen e së drejtës për jetë të të afërmve të tij, e cila garantohet me nenin 2 të Konventës Evropiane për të Drejta të Njeriut (më tutje në tekstu KEDNj), dhe shkeljen e së drejtës së tij për të mos u trajtuar në mënyrë çnjerëzore apo poshtëruese, e cila garantohet përmes nenit 3 të KEDNj-së.

IV. LIGJI

22. Para shqyrtimit të lëndës për bazueshmërinë e saj, Paneli fillimisht duhet të vendosë nëse duhet të pranohet lënda apo jo, duke marrë parasysh kriteret e pranueshmërisë, të parapara në nenin 1, 2 dhe 3 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12.

A. Shkelja e pretenduar e nenit 2 të KEDNj-së

23. Në esencë, ankuesi pohojnë se nuk ka pasur hetim të duhur penal për zhdukjen dhe vrasjen ose vrasjen e mundshme të të afërmve të tij të ngushtë.

24. Në komentet e tij, PSSP-ja nuk ngritë ndonjë vërejtje për pranueshmérinë e ankesës lidhur me obligimet procedurale, të parapara sipas nenit 2 të KEDNj-së.
25. Për këto arsyen, Paneli konsideron se ankesa në bazë të nenit 2 të KEDNj-së ngritë çështje serioze të fakteve dhe të ligjit, përcaktimi i të cilave duhet të varet në shqyrtimin e bazueshmérisë. Rrjetimisht, Paneli vjen në përfundim se kjo pjesë e ankesës në shikim të parë nuk është e pabazuar në bazë të nenit 3.3 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12.
26. Nuk është përcaktuar ndonjë bazë tjetër për shpalljen e kësaj ankesë si të papranueshme.

Shkelja e pretenduar e nenit 3 të KEDNj-së

27. Ankuesi pretendon se ka përjetuar dhimbje dhe vuajtje shpirtërore, për të cilën pretendon se i është shkaktuar nga situata e krijuar pas zhdukjes dhe vrasjes ose vrasjes së mundshme të afërmve të tij të ngushtë.
28. Në komentet e tij PSSP-ja deklaron se ankuesi ngritë çështjen në bazë të nenit 3 të KEDNj-së vetëm lidhur me trajtimin dhe vdekjen e viktimate, dhe se nuk ka deklaratë të shprehur apo të nënkuptuar lidhur me çfarëdo vuajtje shpirtërore që do të rezultonte nga çfarëdo lidhje me UNMIK-un. Ai më tej argumenton se nuk ka indikacion se ankuesi ka kontaktuar ndonjëherë UNMIK-un për të kërkuar informata lidhur me rastin. Kështu që PSSP-ja mendon se kjo pjesë e ankesave lidhur me të gjitha viktimat është e papranueshme.
29. Paneli konsideron se përkundër mosekzistimit të pretendimit të shprehur nga ankuesi në këtë drejtim, ankuesit paraqesin fakte relevante lidhur me kidnapimin e të afërmve të tyre, në të cilat mund të bazohet shkelja e pretenduar e nenit 3 të KEDNj-së.
30. Paneli i referohet praktikës gjyqësore të Gjykatës Evropiane për të Drejta të Njeriut, lidhur me çështjen nëse anëtarë i familjes së personit të zhdukur mund të konsiderohet si viktimi e trajtimit që shkon në kundërshtim me nenin 3 të KEDNj-së, përmes të cilit ndalohet trajtimi çnjerëzor. Gjykata Evropiane pranon se kjo mund të aplikohet varësisht prej ekzistimit të “faktorëve të veçantë që i jep vuajtjes së [anëtarit të familjes] një dimension dhe karakter dallues nga shqetësimi emocional që mund të konsiderohet si i shkaktuar pashmangshmërisht ndaj të afërmve të viktimës së shkeljeve të rënda të të drejtave të njeriut”. Më tej, Gjykata konsideron se “elementet relevante përfshijnë afërsinë e lidhjes familjare, rrëthanat e veçanta të lidhjes familjare, shkallën e përjetimit të ndodhive në fjalë nga ana e anëtarit të familjes, përfshirjen e anëtarit të familjes në përpjekjet për marrjen e informatave për personin e zhdukur dhe mënyrën e reagimit të autoriteteve ndaj këtyre kërkësave për informata”. Gjithashtu thekson se “thelbi i kësaj shkeljeje nuk është aq shumë i bazuar në faktin e zhdukjes së anëtarit të familjes, por më shumë ka të bëjë me reagimin dhe qëndrimin e autoriteteve ndaj situatës, kur e njëjta u vihet në dijeni” (shih, p.sh.: Gjykata Evropiane për të Drejta të Njeriut (GJEDNj) (Dhoma e Lartë) Çakici kundër Turqisë nr. 23657/94, aktgjykimi i datës 8 korrik 1999, § 98, GjEDNj, 1999-IV; GjEDNj (Dhoma e Lartë), Qipro kundër Turqisë, nr. 25781/94, aktgjykimi i datës 10 maj 2001, § 156, GjEDNj, 2001-IV; GjEDNj, Orhan kundër Turqisë, nr. 25656/94, aktgjykimi i datës 18 qershor 2002, § 358; GjEDNj Bazorkina kundër Rusisë nr. 69481/01, aktgjykimi i datës 27 korrik 2006, § 139” shih gjithashtu Paneli këshillëdhënës për të drejta të njeriut, Zdravkoviq nr. 46/08, vendim i datës 17 prill 2009, § 41 dhe PKDNj, Radisavleviq, nr. 156/08, vendim i datës 17 shkurt 2012, § 18).
31. Paneli konsideron se ankuesi mund të thirret në shkeljen e nenit 3 të KEDNj-së edhe nëse nuk i referohet në mënyrë eksplikite akteve të autoriteteve të përfshira në hetim, pasi që

edhe pasiviteti i autoriteteve dhe mungesa e informatës për ankuesen mund të jetë tregues për trajtimin çnjerëzor të ankuesit nga ana e autoriteteve.

1. *Lidhur me kidnapimin dhe vrasjen e mundshme të z. Isa Ibraj (lënda nr. 14/09)*
32. Paneli konsideron se analiza e paraqitur në §§ 29-31 vlen plotësisht për situatën lidhur me kidnapimin dhe vrasjen e mundshme të z. Isa Ibraj, pasi vendndodhja e tij mbetet e panjohur. Paneli gjithashtu konsideron se ankesa në bazë të nenit 2 të KEDNj-së ngritë çështje serioze të fakteve dhe të ligjit, përcaktimi i të cilave duhet të varet në shqyrtimin e bazueshmërisë. Rrjedhimisht, Paneli vjen në përfundim se kjo pjesë e ankesës në shikim të parë nuk është e pabazuar në bazë të nenit 3.3 të Regullores së UNMIK-ut nr. 2006/12, dhe refuzon vërejtjen e PSSP-së.
33. Nuk është përcaktuar ndonjë bazë tjetër për shpalljen e kësaj ankesë si të papranueshme.
2. *Lidhur me kidnapimin dhe vrasjen e zotérinjve Muhamet Ibraj (lënda nr. 15/09), Kujtim Ibraj (lënda nr. 18/09), Isuf Ibraj (lënda nr. 19/09), Jakup Ibraj (lënda nr. 20/09) dhe Iber Ibraj (lënda nr. 21/09)*
34. Në rastet kur personi i zhdukur më vonë gjendet i vdekur, siç është rasti i zotérinjve Muhamet Ibraj, Kujtim Ibraj, Isuf Ibraj, Jakup Ibraj dhe Iber Ibraj, zbatueshmëria e nenit 3 të KEDNj-së në përgjithësi është e kufizuar në periudhën specifike, gjatë së cilës anëtari i familjes ka pasur pasiguri, ankhth dhe fatkeqësi përkitazi me fenomenin specifik të zhdukjeve (shih, p.sh., GjEDNj, *Luluyev dhe të tjerët kundër Rusisë*, nr. 69480/01, aktgjykim i datës 9 nëntor 2006, §§ 114-115, GjEDNj, 2006-XIII; shih gjithashtu GjEDNj, *Gongadze kundër Ukrainës* nr. 34056/02, aktgjykim i datës 8 nëntor 2005, § 185, ECHR, 2005-XI).
35. Në këtë aspekt, ngritet çështja nëse ankesat janë parashtruar me kohë. Në nenin 3.1 të Regullores së UNMIK-ut nr. 2006/12 thuhet se Paneli “mund t'a trajtojë çështjen vetëm ... brenda periudhës prej gjashtë muajve nga data lëshimit të vendimit të formës së prerë”. Si rregull, periudha gjashtëmuore llogaritet nga data e vendimit të formës së prerë në procesin e shterjes së mjeteve juridike vendore. Megjithatë, kur që në fillim është e qartë se ankuesi nuk ka në dispozicion mjet të efektshëm juridik, periudha llogaritet nga data e ndodhjes së akteve apo të masave, ndaj të cilave është parashtruar ankesa ose nga data e marrjes në dije të faktit ose efektit të tij ndaj ankuesit ose të paragjykimit ndaj tij (GjEDNj (Dhoma e lartë), *Varnava dhe të tjerët kundër Turqisë*, nr. 16064/90 dhe të tjerët, aktgjykim i datës 18 shtator 2009, § 157). Në rastet kur ankesa ka të bëjë me një gjendje të vazhdueshme, e cila ka përfunduar, atëherë periudha gjashtëmuore fillon të llogaritet nga data e përfundimit të gjendjes.
36. Paneli thekson se mbetjet mortore të viktimateve të identikuara i janë dorëzuar familjes më 9 nëntor 2006 (ato të zotérinjve Muhamet Ibraj, Isuf Ibraj, Jakup Ibraj dhe Iber Ibraj), dhe më 27 nëntor 2007 (ajo e z. Kujtim Ibraj). Pra, janë këto dy momente kur kanë përfunduar periudhat, gjatë së cilave ka mundur të ngritej çështja sipas nenit 3 të KEDNj-së. Për qëllime të nenit 3.1 të Regullores së UNMIK-ut nr. 2006/12, afati kohor prej gjashtë muajsh ka filluar të llogaritet nga këto dy data (shih PKDNj, *Petkoviq*, nr. 133/09, vendimi i datës 16 dhjetor 2011, § 23; PKDNj, *Markoviq*, nr. 06/10, vendimi i datës 19 shkurt 2012, § 27).
37. Të gjitha ankesat janë parashtruar në Panel më 24 dhjetor 2008 që do të thotë pas skadimit të periudhës së lartëcekur prej gjashtë muajsh.

38. Rrjedhimisht, Paneli duhet të vijë në përfundim se kjo pjesë e ankesave mbetet jashtë afatit kohor, të paraparë në nenin 3.1 të Rregullores së UNMIK-ut nr. 2006/12.

PËR KËTO ARSYE,

Paneli, njëzëri,

- **SHPALL TË PRANUESHME ANKESAT LIDHUR ME TË DREJTËN NË JETË;**
- **SHPALL TË PRANUESHME ANKESAT LIDHUR ME TË DREJTËN PËR TË MOS U TRAJTUAR NË MËNYRË ÇNJERËZORE DHE POSHTËRUESE PËRKITAZI ME Z. ISA IBRAJ (LËNDA NR. 14/09);**
- **SHPALL TË PAPRANUESHME PJESËN TJETËR TË ANKESAVE.**

Andrey ANTONOV
Zyrtar ekzekutiv

Marek NOWICKI
Kryesues